

ศัตราวุธในฐานะเป็นเครื่องประกอบพิธีสมโภชพระพุทธรูปในล้านนา
SATRĀVUT AS THE SACRED OBJECT FOR THE CELEBRATION OF THE BUDDHA IMAGE OF
LANNA PEOPLE

พระเมธี ญาณวิโส (พรมแก้ว). พระมหาอินทร์วงศ์ อัสสราภณี. ดร.. พระครูโกวิทธรธวาทิ. ผศ.ดร.
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

บทคัดย่อ

บทความเรื่อง ศัตราวุธในฐานะเครื่องประกอบพิธีสมโภชพระพุทธรูปของชาวล้านนา โดยมีวัตถุประสงค์คือ
1) เพื่อศึกษาศัตราวุธที่ปรากฏในพระพุทธศาสนา 2) เพื่อศึกษาศัตราวุธในฐานะที่เป็นเครื่องประกอบพิธีสมโภช
พระพุทธรูปในล้านนา 3) เพื่อวิเคราะห์ศัตราวุธในฐานะที่เป็นเครื่องประกอบพิธีสมโภชพระพุทธรูปในล้านนา

ผลจากการศึกษาพบว่า ศัตราวุธ บางทีเขียนเป็นศาสตราวุธ หมายถึงเครื่องมือประหารทำลาย
เบียดเบียนชีวิต เป็นต้น โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ศัตราวุธ และธรรมาวุธ ศัตราวุธ ได้แก่ ดาบ ลูกศร ดาบ
หอก ไม้ ปืน เป็นต้น เพื่อนำมาทำร้าย ป้องกัน ต่อสู้ ประหาร หรือฆ่าศัตรูให้บาดเจ็บหรือเสียชีวิต หรือแม้แต่สิ่งของ
ต่างที่สามารถนำมาทำร้าย ทำให้บาดเจ็บหรือตายได้ ซึ่งก็ถือว่าเป็นอาวุธเช่นเดียวกัน ส่วนธรรมาวุธ คือ อาวุธอัน
เป็นลักษณะของธรรมะ ใช้สำหรับประหารทำลายอกุศลกรรมต่างๆ ไม่ได้มีไว้สำหรับการฆ่าฟันทำร้ายผู้อื่น
ปราศจากการเบียดเบียนชีวิตยังเป็นอาวุธที่ไม่สนับสนุนศัตราวุธด้วย ธรรมาวุธ ได้แก่ 1) สุตาวุธ อาวุธคือสุตะ 2)
ปิวิเวกาวุธ อาวุธคือวิเวก และ 3) ปัญญาวุธ อาวุธคือปัญญา ในทางพระพุทธศาสนาศัตราวุธได้ถูกนำมาใช้ในพิธี
สมโภชพระพุทธรูปของชาวล้านนา ที่ใช้เป็นสัญลักษณ์แทนความเป็นกษัตริย์ของเจ้าชายสิทธัตถะ และสาระธรรม
ปัญญาเปรียบดังอาวุธ ตามพุทธพจน์ที่ว่า ปัญญาเปรียบดังอาวุธ นั้นเอง

คำสำคัญ: ศัตราวุธ. พิธีสมโภชพระพุทธรูป. ล้านนา

Abstract

The thesis entitled “Satrāvut as the sacred objects for the celebration of the Buddha images of Lanna people” has the objectives which are 1. To study Satrāvut appeared in Buddhism 2. To study Satrāvut as the sacred objects for the celebration of the Buddha images of Lanna people and 3. To analyze Satrāvut as the sacred objects for the celebration of the Buddha images of Lanna people.

The result of the study shows that Satrāvut is sometimes written as a Sātrāvut. refer to the tools of persecution. destruction. and invading life. etc. It is divided into 2 types which are Satrāvut and Dhammāvuth. Satrāvut are sword. arrow. spear. wood. and guns. etc.. in order to

bring to attack. fight. execute or kill the enemy to injury or death. Even items that can be attacked. injured or even killed are considered **ā**vat or weapons. Dhamm**ā**vat is a weapon that is a characteristic of Dharma. It is used for persecution to destroy various misdeeds; not for killing. hurting. and exploit others. It is also a weapon that does not support Satr**ā**vat. Dhamm**ā**vat includes 1) Suth**ā**vat. weapon is Suta. 2) Pavivek**ā**vat. weapon is Vivek and 3) Paññ**ā**vat. weapon is Paññ**ā**. In Buddhism Satr**ā**vat is used in the celebration of the Lanna Buddha images. That is used as a symbol to represent the king of Prince Siddhatha and the knowledge comparability of weapons according to the Buddhist expression that is Intelligence is like a weapon.

Keywords: Satr**ā**vat. Celebration Buddha image. Lanna

บทนำ

ศัตราวุธโดยทั่วไปนั้นเป็นสิ่งที่สามารถนำไปสู่ความเจ็บและความตายได้ โดยที่บางครั้งอาวุธก็ไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งที่ประติษฐานเสมอไป แต่เป็นอาวุธที่เกิดจากธรรมชาติก็ได้ เช่น ก้อนหิน ท่อนไม้ เป็นต้น ทางพระพุทธศาสนายังถือว่าเป็นเรื่องต้องห้ามที่เป็นสิ่งที่ไม่ควรค้าขาย หรือที่เรียกว่า มิจฉาวณิชชา คือการค้าขายที่ผิด หรือไม่ชอบธรรม บุคคลพึงถึงด้วยการค้าขายที่ชอบธรรม หมายถึงการค้าขายที่เว้นจากการค้าที่ไม่ชอบธรรม 5 อย่าง คือ 1) สัตถวณิชชา ค้าขายอาวุธ 2) สัตตวณิชชา ค้าขายมนุษย์ 3) มังสวณิชชา ค้าขายเนื้อสัตว์ 4) มัชชวณิชชา ค้าขายน้ำเมา และ 5) วิสวณิชชา ค้าขายยาพิษ (ขุ.สุ.อ. (ไทย) 2/407/200) ในทางพระพุทธศาสนานั้นได้มีการกล่าวถึงอาวุธน้อยมาก เพราะส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการใช้อาวุธที่เป็นนามธรรมมากกว่า คืออาวุธทางปัญญา หรือที่เรียกว่า ปัญญาอาวุธ คืออาวุธทางปัญญา และนอกจากนั้น คำว่าอาวุธในพระพุทธศาสนายังปรากฏในอรรถกถา ที่ชนิกาย ปาฎิกวรรค สังคีตสูตร ว่าด้วยธรรมหมวด 3 บทว่า สุตาวุธ ได้แก่ อาวุธคือสุตะ อาวุธคือสุตะนั้น โดยใจความได้แก่ พระพุทธพจน์ คือพระไตรปิฎก. เพราะว่า ภิกษุอาศัยอาวุธนั้น คืออาศัยอาวุธ 5 ประการ ย่อมเป็นผู้ไม่ครั่นคร้าม ข้ามล่วงสังสารกันดารได้ เหมือนทหารกล้าไม่ครั่นคร้ามข้ามล่วงมหากันดารได้ฉะนั้น เพราะเหตุนี้แหละ สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสว่า “ภิกษุทั้งหลาย อริยสาวกผู้มีสุตะเป็นอาวุธ ย่อมละอกุศล ทำกุศลให้เจริญ ละสิ่งที่มีโทษ ทำสิ่งที่ไม่มิโทษให้เจริญ บริหารตนให้บริสุทธิ์อยู่ดังนี้” (อง. สตตก. (ไทย) 23/67/140)

พระพุทธศาสนาของประเทศไทยได้นำศัตราวุธมาใช้ในพิธีกรรมต่างๆ ในพระพุทธศาสนา เช่น ในทางภาคเหนือหรือล้านนา มี “เครื่องราชกกุธภัณฑ์” หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “เครื่องสูง” บางแห่งเรียกว่า “เครื่องเทียมยศ” ได้แก่ ฉัตร แล่จามรี บังวัน บังแทรก ไหมเท้าไม้ว่า พัดคำว ซึ่งมีบทบาทในพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะ “พิธีสมโภชพระเจ้า หรือ. อบรมสมโภชพระเจ้า. บวชพระเจ้า” หมายถึง การสมโภชองค์พระพุทธรูปที่สร้างขึ้นใหม่ เพื่อเป็นเครื่องแสดงสัญลักษณ์การยกย่องพระพุทธรูปให้เกิดความศักดิ์สิทธิ์ ให้พุทธบริษัทกราบไหว้บูชาในพระวิหาร อุโบสถ สถานที่สำคัญต่างๆ พิธีกรรมนี้จะนิยมทำในประเพณีปอยหลวง หรือการฉลองเสนาสนะ

เช่น พระวิหาร อุโบสถ กุฏิสงฆ์ เป็นต้น “เครื่องราชกกุธภัณฑ์” ต้องอยู่กับอาสนาหรือราชบรรจรณ์ ลักษณะคล้ายกับเตียงนอนมีหลังคาแต่หลังเล็กกว่า จะนิยมวางไว้ข้าง ๆ กับฐานพระพุทธรูป ชาวล้านนาเรียกว่า “แท่นแก้ว” ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาในประเด็นของศัตราวุธในพระพุทธศาสนาว่ามีอะไรบ้าง และแต่ละชนิดนั้นพระพุทธรูปองค์ได้ทรงกำหนดโทษของผู้ครอบครองหรือถือครองไว้อย่างไรบ้าง ศัตราวุธที่ใช้ในพิธีสมโภชพระพุทธรูปในล้านนามีอะไรบ้าง มีความหมายสื่อถึงอะไร เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาและนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเข้าใจจารีตประเพณีที่สืบตามแนวทางที่ถูกต้องของพระพุทธศาสนาในล้านนาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาศัตราวุธที่ปรากฏในพระพุทธศาสนา
- 2) เพื่อศึกษาศัตราวุธในฐานะที่เป็นเครื่องประกอบพิธีสมโภชพระพุทธรูปในล้านนา
- 3) เพื่อวิเคราะห์ศัตราวุธในฐานะที่เป็นเครื่องประกอบพิธีสมโภชพระพุทธรูปในล้านนา

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ศัตราวุธในฐานะเป็นเครื่องประกอบพิธีสมโภชพระพุทธรูปในล้านนา” ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาวิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ได้แก่ พระไตรปิฎก อรรถกถา เอกสาร งานวิจัย บทความ และสิ่งพิมพ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดศัตราวุธในพระพุทธศาสนา และทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับศัตราวุธและมีความรู้เรื่องการประกอบพิธีสมโภชพระพุทธรูปในล้านนา จากนั้นศึกษาข้อมูลจากเอกสารตำราต่างๆ แล้วนำข้อมูลทั้งหมดมารวบรวมวิเคราะห์และนำเสนอ

ผลการวิจัย

ศัตราวุธที่ปรากฏในพระพุทธศาสนา

ผลการศึกษาพบว่า ศัตราวุธ บางทีเขียนเป็นศาสตราวุธ หมายถึงเครื่องมือประหัตประหาร ทำลายเบียดเบียนชีวิต ทั้งที่เป็นโดยสภาพของวัตถุหรือเป็นโดยสภาพของการใช้งาน กล่าวคือ วัตถุบางประเภทเป็นอาวุธโดยสภาพแล้ว แม้จะยังไม่ใช้ในการประหัตประหารแต่ก็สร้างเพื่อการประหัตประหาร เช่นนี้ถือว่าเป็นอาวุธโดยแท้ ส่วนวัตถุบางประเภทไม่ได้สร้างเพื่อการประหัตประหาร แต่นำมาใช้ทำร้ายชีวิต เช่น จอบ สว่านไว้เพื่อขุดดิน แต่หากนำมาทำร้ายชีวิต ก็ถือว่าเป็นอาวุธด้วยเช่นกัน ดังนั้น วัตถุใดก็ตามที่ถูกใช้งานเพื่อการประหัตประหารชีวิตจึงเรียกว่าเป็นศาสตราวุธทั้งสิ้น

ศัตราวุธแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ศัตราวุธ และธรรมาวุธ ศัตราวุธ ได้แก่ ดาบ ลูกศร ดาบ หอก ไม้ปืน เป็นต้น เพื่อนำมาทำร้าย ปองกัน ต่อสู้ ประหาร หรือฆ่าศัตรูให้บาดเจ็บหรือเสียชีวิต หรือแม้แต่สิ่งของต่างๆ

สามารถนำมาทำร้าย ทำให้บาดเจ็บหรือตายได้ สิ่งนี้ก็ถือว่าเป็นอาวุธเช่นเดียวกัน (วิมพา.อ. (ไทย) 2/929) ส่วนธรรมาวุธ คือ อาวุธอันเป็นลักษณะของธรรมะ ใช้สำหรับประหัตประหารทำลายอกุศลกรรมต่างๆ ไม่ได้มีไว้สำหรับการฆ่าฟันทำร้ายผู้อื่นปราศจากการเบียดเบียนชีวิตยังเป็นอาวุธที่ไม่สนับสนุนศัตรูด้วย ธรรมาวุธ ได้แก่ 1) สุตาอาวุธคือสุตะ 2) ปวิเวกาอาวุธคือวิเวก และ 3) ปัญญาอาวุธคือปัญญา (ที.ปา. (ไทย) 11/305/271)

ศัตรารูทที่ปรากฏในพระพุทธศาสนาพบว่า พระพุทธองค์ได้ทรงบัญญัติกฎเกี่ยวกับศัตรารูทไว้ เช่น ภิกษุที่แสวงหาศัตรารูทเพื่อประสงค์ที่จะพรากชีวิตผู้อื่นนั้นถือว่าปาราชิก ภิกษุผู้วางยาพิษหรือวางอาวุธไว้เพื่อหวังว่าจะมีผู้มาโดนกับดักนั้นก็ถือว่าปาราชิก นอกจากนั้นพระพุทธเจ้าจะไม่แสดงพระสัทธรรมกับผู้ที่ถืออาวุธไว้กับตัวและพระพุทธองค์ไม่สนับสนุนการเลี้ยงชีพด้วยการค้าขายศัตรารูท นอกจากนี้แล้วพระพุทธองค์ได้ยังถึงอาวุธอันเป็นปัญญาไว้ว่า อริยมรรคเปรียบเสมือนศัตรารูทที่สามารถตัดรากเหง้าคืออวิชชาได้ ศัตรารูทของพระอริยเจ้าทั้งหลาย คือ ปัญญา แสดงให้เห็นว่าสิ่งที่ทำให้ผู้อื่นต้องบาดเจ็บคือศัตรารูทที่เป็นอันตราย ในขณะที่ปัญญาของมนุษย์ที่สามารถทำลายกิเลสตัณหาและอกุศลธรรมคือศัตรารูทอันประเสริฐของในพระพุทธศาสนา

ศัตรารูทในฐานะที่เป็นเครื่องประกอบพิธีสมโภชพระพุทธรูปในล้านนา

ผลการศึกษาพบว่า ศัตรารูท เป็นสิ่งสำคัญในการปกป้องบ้านเมือง อาทิจการทำสงคราม การต่อสู้ แม้แต่การรักษาความสงบในสังคม เป็นต้น แต่ปัจจุบันความเจริญทางความรู้ทำให้ศัตรารูทมีบทบาทสำคัญน้อยลง ไม่ได้ถูกนำมาใช้ในสงคราม แต่ศัตรารูทได้ถูกนำมาเพื่อประกอบพิธีกรรมสำคัญด้านพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในล้านนาได้นำศัตรารูทมาเป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรม เช่น ขึ้นครู พิธีอบรมสมโภชพระพุทธรูป และยังได้มีการนำมาใช้เป็นเครื่องรางของขลังด้วย (สุรพล ดำริห์กุล. 2542)

พิธีกรรมที่เกี่ยวกับศัตรารูทในสังคมไทยพบว่า มีการนำศัตรารูทมาใช้ในการงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พระราชพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา ทั้ง 2 พิธีนี้ได้ใช้ศัตรารูทมาประกอบพิธีสำคัญเพื่อแสดงถึงความกล้าหาญพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ผู้ปกครองประเทศ เป็นกุศโลบายในการปกครองโดยมีนัยถึงการประกาศพระราชอำนาจเป็นสัญลักษณ์ของความมั่นคงในราชอาณาจักรอีกด้วย (พิชัย ยินดีน้อย. 2555)

ในสังคมล้านนาได้นำศัตรารูทมาใช้กับพิธีกรรมสำคัญ โดยเฉพาะพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญ คือ พิธีสมโภชพระพุทธรูปในล้านนา ซึ่งมีคติความเชื่อเกี่ยวกับการสร้างพระพุทธรูปในล้านนานั้น จากการผสมผสานความเชื่อพื้นฐานดั้งเดิม คือ อิทธิพลของศาสนาพราหมณ์ ความเชื่อดั้งเดิมที่มีอยู่ของชาวล้านนา ผสมผสานกับความเชื่อทางพระพุทธศาสนา ประเพณีการสร้างพระพุทธรูปในอาณาจักรล้านนาปรากฏในราวพุทธศตวรรษที่ 19 โดยมีความเชื่อว่าการสร้างพระพุทธรูปจะสามารถค้าชูพระพุทธศาสนาให้ดำรงอยู่ยาวถึง 5,000 พรรษา มีอานิสสงฆ์ให้เกิดเป็นมนุษย์ในโลก สวรรค์ และจะได้นิพพาน หรือได้พบพระศรีอาริยมตไตรย (ศิริพงษ์ ศักดิ์สิทธิ์. 2554) ในอนาคตกาล

ซึ่งในพิธีกรรมนั้นศตราวุธได้ถูกนำมาเป็นเครื่องประกอบพิธีสมโภชพระพุทธรูป เรียกว่ากุกัณฐ์ห้าละแอ หมายถึงประกอบไปด้วยสิ่งของ 5 สิ่ง ได้แก่ 1) พืชยวมกุก 2) พระขรรค์ 3) ธาตูประการ 4) พัดวาลวิชนีพร้อมด้วยแสจามรี และ 5) ฉลองพระบาท บางตำราเรียกเครื่องท้าว 5 ประการ ได้แก่ 1) เพ็ญพัตร 2) พัดพ้าว 3) จามร 4) บังวัน (บังศุณย์) และ 5) ไม้เท้าหรือไม้ว้า และต้องมี มิตดาบ อีกเล่มในการประกอบพิธีเพื่อให้เข้ากับเหตุการณ์ที่เจ้าชายสิทธัตถะทรงใช้พระขรรค์ตัดพระเมาลีของพระองค์เอง บางแห่งใช้ ดาบ ธนู หน้าไม้ ปืน มิต ขวาน เป็นต้นวางใต้ฐานพระพุทธรูป โดยศตราวุธที่นำมาใช้ในพิธีกรรมนั้นมีความเชื่อว่าพระพุทธคุณจะสามารถข่มศตราวุธทั้งหลายได้ ให้คุณด้านเมตตามหานิยม อยู่อย่างคงกระพันซ์ และเป็นเครื่องรางของขลังที่จะป้องกันอันตรายจากอาวุธได้ (เน่งน้อย ปัญจพรรคและคณะ. 2537)

วิเคราะห์ศตราวุธในฐานะที่เป็นเครื่องประกอบพิธีสมโภชพระพุทธรูปในล้านนา

ผลการศึกษาทัศนะที่พระพุทธศาสนามีต่ออาวุธนั้นพบว่า การค้าอาวุธผิดหลักสัมมากัมมันตะ หลักสัมมาอาชีวะ และผิดตามหลักการทำงานไม่มีโทษ ไม่แม้แต่อาวุธเท่านั้นแต่ยังรวมถึงสิ่งที่ทำให้ผู้อื่น บาดเจ็บ เสียชีวิตก็ถือว่าเป็นอาวุธด้วยเช่นกัน แต่เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์พุทธจริยศาสตร์อาวุธบางอย่างไม่ได้มีไว้เพื่อเป็นเครื่องประหารชีวิตเลย ตรงกันข้ามบางอย่างที่ไม่ใช่อาวุธแต่ก็สามารถใช้เป็นเครื่องประหารชีวิต การค้าอาวุธจึงต้องพิจารณาจากเจตนาอันเป็นประโยชน์ของผู้ขาย เช่น สำหรับตกแต่ง ใช้สอยในครัวเรือน แต่ผู้ซื้อกลับนำไปทำร้ายผู้อื่น เช่นนี้ถือว่าผู้ขายไม่จัดอยู่ในมิจฉาวณิชา ทั้งนี้ยังต้องวินิจฉัยความเหมาะสมให้ครบถ้วนในส่วนของบริษัททางสังคมและสถานการณ์ในปัจจุบัน

ศตราวุธในฐานะเป็นเครื่องประกอบพิธีสมโภชพระพุทธรูปในล้านนาพบว่า อาวุธที่ใช้ในพิธีสมโภชพระพุทธรูปเป็นการนำอาวุธมาเป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมในลักษณะของเครื่องสูง โดยอาวุธเหล่านี้อาจเป็นอาวุธจริงหรือจำลองที่ทำมาจากไม้ก็ได้ โดยใช้เป็นสัญลักษณ์แทนความเป็นพระมหากษัตริย์ แสดงฐานะความเป็นเจ้าชายสิทธัตถะก่อนออกผนวช และยังแสดงถึงอัตลักษณ์ความเป็นล้านนา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแม้พระพุทธเจ้าจะทรงผนวชเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว แต่ชาวล้านน่ายังคงเคารพนับถือและให้เกียรติในฐานะที่ทรงอยู่ในวาระกษัตริย์มาจนถึงปัจจุบัน นอกจากนั้นแล้วศตราวุธยังสื่อความศรัทธาที่มีต่อพระพุทธเจ้าและสื่อถึงสาระธรรมสำคัญในพระพุทธศาสนา

ดังนั้นแล้ว ศตราวุธ จึงเป็นสิ่งที่พระพุทธศาสนาไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้อง ห้ามนำมาค้าขาย ถือว่าเป็นมิจฉาวณิชา เพราะจะส่งผลให้เกิดการเบียดเบียนฆ่าฟันกัน ทำให้ผู้อื่นเกิดอันตรายขึ้นขึ้นบาดเจ็บล้มตาย แต่ก็ใช่ว่าจะห้ามขายเลยทีเดียวทั้งนี้ต้องพิจารณาถึงเจตนาอันเป็นประโยชน์ด้วยเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์สังคมโลกในปัจจุบันโดยใช้หลักพุทธจริยศาสตร์เข้ามาวินิจฉัยร่วม นอกจากนี้แล้วศตราวุธได้ถูกนำมาใช้ในพิธีสมโภชพระพุทธรูปของชาวล้านนา ที่ใช้เป็นสัญลักษณ์แทนความเป็นกษัตริย์ของเจ้าชายสิทธัตถะ และสาระธรรมปัญญาเปรียบดังอาวุธ

สรุปและข้อเสนอแนะ

ศัตราวุธที่นำมาประกอบพิธีสมโภชพระพุทธรูปนั้นถูกนำมาวางไว้ข้างๆ กับพระพุทธรูปเป็นเครื่องสูงที่มีสัญลักษณ์แทนเจ้าชายสิทธัตถะที่อยู่ระยะกษัตริย์ก่อนที่จะทรงออกผนวช ประเพณีนี้เป็นประเพณีที่เป็นอัตลักษณ์ของชาวล้านนาที่ยังสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน ควรที่จะได้รับการอนุรักษ์ไว้และสืบทอดต่อไป ที่สำคัญนั้นควรจะต้องยอให้มีความยิ่งใหญ่ขึ้นหรือให้มีความน่าสนใจมากขึ้น รัฐบาลกระทรวงวัฒนธรรมรวมถึงพุทธศาสนิกชนควรส่งเสริมและพัฒนา ฝ่ายคณะสงฆ์ผู้มีความรู้ผู้ที่เกี่ยวกับเครื่องสูงหรือศัตราวุธที่ได้นำมาประกอบพิธีสมโภชพระพุทธรูปนั้นมอบความรู้เกี่ยวกับศัตราวุธ สัญลักษณ์ของศัตราวุธ และความเชื่อความเป็นมา เพื่อให้ผู้ฟังได้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของจารีตที่ได้สืบทอดกันมา เมื่อเกิดความตระหนักถึงความสำคัญแล้วก็จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาต่อยอด และรักษาไว้ไม่ให้สูญหายไปตามกาลเวลา

References

- พิชัย ยืนดีน้อย. การศึกษาประกาศการพระราชพิธี ในฐานะหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทย (รัชกาลที่ 1-6). วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ศึกษา. (บัณฑิต วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2555).
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2539.
- ศิลปวัฒนธรรม. องค์ความรู้พระราชพิธีบรมราชาภิเษก เรียงความหมาย-ขั้นตอน-องค์ประกอบ สำคัญ . [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://www.silpa-mag.com/history/article_30770 [1 9 พฤศจิกายน 2562].
- ศิริพงษ์ ศักดิ์สิทธิ์. “คติการสร้างพระพุทธรูปไม่ในล้านนา”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา โบราณคดีสมัยประวัติศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2554.
- เน่งน้อย ปัญจพรรคและคณะ. เสน่ห์ไม้แกะสลักล้านนา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เริงรมย์. 2537.
- สุรพล ดำริห์กุล. ล้านนาสิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร : คอมแพคท์พรีนซ์จำกัด. 2542.